

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga

Ársreikningur

2009

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga
Sigtúni 42
105 Reykjavík
Kt. 491098-2529

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga

Ársreikningur

2009

Efnisyfirlit

Skýrsla stjórnar	2-4
Áritun óháðs endurskoðanda	5
Yfirlit um breytingu á hreinni eign	6
Efnahagsreikningur	7
Sjóðstreymi	8
Skýringar	9-18
Kennitölur	19-24

Skýrsla stjórnar

Iðgjöld

Fjöldi einstaklinga sem áunnu sér réttindi í samtryggingardeildum sjóðsins (A og V deildir) á árinu 2009 voru 13.761 í A deild og 7.450 í V deild. Samsvarandi tölur fyrir árið 2008 voru 13.989 og 5.802. Að meðaltali greiddu 8.968 einstaklingar iðgjöld til A deildar á mánuði og 3.070 til V deildar. Iðgjöld í A deild námu 4.445 m.kr. og jukust um 12%. Iðgjöld í V deild námu 892 m.kr. og jukust um 20%.

Óvirkir sjóðfélagar í árslok voru 19.688 í A-deild og 14.006 í V-deild.

Í árslok 2009 voru 1.483 einstaklingar með samning um séreignasparnað (S deild) og hafði þeim fjölgað um 88 frá ársbyrjun. Iðgjöld í S deild námu 79 m.kr. sem er um 20% minna en á síðasta ári.

Lífeyrir

Lífeyrir í A og V deildum nam 507 m.kr. á árinu 2009 og hækkaði um 36% á milli ára. Að meðaltali fengu 1.166 einstaklingar lífeyri á mánuði í A deild og 182 í V deild eða samtals 1.348 í samtryggingardeildum, samanborið við 1.110 árið áður. Fjölgun einstaklinga sem fá lífeyri er þannig 238.

Ráðstöfunarfé, fjárfestingar og ávöxtun

Sjóðurinn ráðstafaði 16.284 m.kr. til lánveitinga og verðbréfaþaupa. Til sjóðfélaga voru veitt 72 lán samtals að fjárhæð 257 m.kr. eða 2% af fjárfestingum sjóðsins. Veðlán hafa lækkað verulega á milli ára en þau voru 882 m. kr. á árinu 2008. Lántakendum fækkaði um 142 frá 2008. Fjárfestingar skiptust þannig að verðbréf með breytilegum tekjum voru 5.168 m.kr. eða 32% og verðbréf með föstum tekjum 10.859 m.kr. eða 67%. Samsetning fjárfestinga er með þeim hætti að 79% er í íslenskum krónum og 21% í öðrum gjaldmiðlum og hefur þá ekki verið tekið tillit til gjaldmiðlasamninga.

Innlend hlutabréf skiluðu slakri ávöxtun á árinu og lækkaði úrvalsvísitalan um rúm 18%. Erlend hlutabréf skiluðu hins vegar góðri ávöxtun og hækkaði heimsvísitala hlutabréfa um 27% mælt í dollurum (USD) og um 32% mælt í íslenskum krónum (ISK). Ríkistrygð skuldabréf skiluðu góðri ávöxtun á árinu og á það bæði við um verðtrygð og óverðtrygð skuldabréf. Lítil velta var með aðra flokka íslenskra skuldabréfa.

Afkoma íslenskra lánastofnana sem og margra annarra fyrirtækja versnaði á árinu og var talið nauðsynlegt að auka niðurfærslu skuldabréfa enn frekar í varúðarskyni. Til viðbótar við niðurfærslu í ársbyrjun, sem nam 2.011 m.kr. nemur viðbótarniðurfærsla í árslok 932 m.kr. Ákveðinn hluti skuldabréfa að verðmæti 940 m.kr. var færður í sérstakan kröfusjóð, sem um 10 lífeyrissjóðir stofnuðu með Íslenskum verðbréfum hf. til að gæta hagsmuna sinna við fjárhagslega endurskipulagningu viðkomandi fyrirtækja og/eða lánastofnana, við nauðasamninga eða við gjaldþrotameðferð hjá skiptastjórum. Gengi þessara bréfa var lækkað eða fært niður á árinu um 44% eða 400 m.kr.

Lítið þokaðist á árinu í viðræðum við skilanefndir föllnu bankanna varðandi uppgjör á gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningum lífeyrissjóðanna. Bókfærð skuld sjóðsins við bankana er því sú sama og var í ársbyrjun eða 517 m.kr. miðað við gengisvísitöluna 175 eins og árið á undan. Gert er ráð fyrir að geta skuldajafnað 223 m.kr. þannig að nettó skuld er 294 m.kr.

Nafnávöxtun sjóðsins í heild var 10,1% og hrein raunávöxtun 1,4%. Sambærilegar tölur fyrir árið 2008 eru 2,4% nafnávöxtun og -12,0% raunávöxtun. Í kennitölum meðfylgjandi ársreiknings er að finna nánari upplýsingar um ávöxtun einstakra deilda og ára.

Skýrsla stjórnar

Hrein eign til greiðslu lífeyris

Hrein eign til greiðslu lífeyris nam í árslok 40.997 m.kr. í sameignardeildum og 973 m.kr. í þremur leiðum séreignardeildar eða samtals 41.970 m.kr.. Nánari sundurliðun er að finna í ársreikningnum sjálfum.

Rekstur

Á árinu 2009 nam rekstrarkostnaður sem hlutfall af hreinni eign í árslok 0,20% eins og árið á undan. Starfsmenn sjóðsins í árslok voru 10 talsins í 10 stöðugildum og hefur starfsmönnum fjölgað um 2 frá fyrra ári. Sjóðurinn hefur með höndum rekstur Lífeyrissjóðs starfsmanna Reykjavíkurborgar, Lífeyrissjóðs starfsmanna Húsavíkurkaupstaðar, Lífeyrissjóðs Neskaupstaðar og Lífeyrissjóðs Akraneskaupstaðar. Í ársbyrjun 2010 var gengið frá samningi um rekstur Lífeyrissjóðs starfsmanna Kópavogsbæjar. Heildarfjárhæð launa, þóknana og annarra greiðslna til starfsmanna og stjórnar sjóðsins nam 73 m.kr. og hefur hækkað um 7% frá fyrra ári.

Tryggingafræðileg athugun

Að mati Bjarna Guðmundssonar, tryggingastærðfræðings sjóðsins, voru heildarskuldbindingar A-deildar 106.390 m.kr. og endurmetnar heildar eignir 96.061 m.kr. í árslok 2009, samanborið við 94.130 m.kr og 84.911 m.kr. í árslok 2008. Heildarskuldbindingar V-deildar voru 20.986 m.kr. og endurmetnar heildar eignir 20.243 m.kr. í árslok 2009, samanborið við 16.932 m.kr. og 16.318 m.kr. í árslok 2008. Hlutfall heildar skuldbindinga umfram heildar eignir í árslok 2009 var þannig 9,7% fyrir A-deild og 3,5% fyrir V-deild, samaborið við 9,8% og 3,6% í árslok 2008.

Í töflu sem er hluti skýringa með ársreikningi er að finna frekari sundurliðun á tryggingafræðilegri stöðu samtryggingadeilda.

Atburðir eftir lok reikningsskiladags

Það hafa engir atburðir orðið eftir uppgjörsdag sem hafa verulega þýðingu fyrir ársreikninginn umfram það sem greint hefur verið frá í skýringum með ársreikningi sjóðsins.

Skýrsla stjórnar

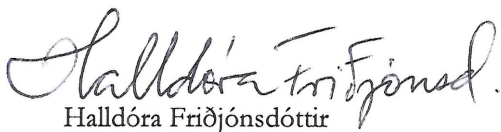
Álit

Að álitum stjórnar og framkvæmdastjóra Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga koma fram í ársreikningi þessum allar upplýsingar sem nauðsynlegar eru til að glöggva sig á breytingu á hreinni eign lífeyrissjóðsins á árinu 2009, efnahag hans í árslok 2009 og breytingu á handbæru fé á árinu.

Stjórn og framkvæmdastjóri Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga staðfesta hér með ársreikning sjóðsins fyrir árið 2009 með undirritun sinni.

Reykjavík, 21. apríl 2010.

Í stjórn

Halldóra Friðjónsdóttir
stjórnarformaður

Elín Björg Jónsdóttir

Garðar Hilmarrson

Gunnar Rafn Sigurbjörnsson

Karl Björnsson

Kristbjörg Stephensen

Framkvæmdastjóri

Jón G. Kristjánsson

Áritun óháðs endurskoðanda

Til stjórnar og sjóðfélaga Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga

Við höfum endurskoðað meðfylgjandi ársreikning Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga fyrir árið 2009. Ársreikningurinn hefur að geyma skýrslu stjórnar, yfirlit um breytingar á hreinni eign til greiðslu lífeyris, efnahagsreikning, yfirlit um sjóðstreymi, skýringar og kennitölur.

Ábyrgð stjórnenda á ársreikningnum

Stjórnendur eru ábyrgir fyrir gerð og framsetningu ársreikningsins í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða. Samkvæmt því ber þeim að skipuleggja, innleiða og viðhalda innra eftirliti sem varðar gerð og framsetningu ársreiknings, þannig að hann sé í meginatriðum án verulegra annmarka, hvort sem er vegna sviksemi eða mistaka. Ábyrgð stjórnenda nær einnig til þess að beitt sé viðeigandi reikningsskilaaðferðum og reikningshaldslegu mati miðað við aðstæður.

Ábyrgð endurskoðenda

Ábyrgð okkar felst í því álitum sem við látum í ljós á ársreikningnum á grundvelli endurskoðunarinnar. Endurskoðað var í samræmi við alþjóðlega endurskoðunarstaðla. Samkvæmt þeim ber okkur að fara eftir settum siðareglum og skipuleggja og haga endurskoðuninni þannig að nægjanleg víska fái um að ársreikningurinn sé án verulegra annmarka.

Endurskoðun felur í sér aðgerðir til staðfestingar á fjárhæðum og skýringum í ársreikningnum. Val endurskoðunaraðgerða byggir á faglegu mati endurskoðandans, meðal annars á þeirri hættu að verulegir annmarkar séu á ársreikningnum, hvort sem er af völdum sviksemi eða mistaka. Við áhættumatið er tekið tillit til þess innra eftirlits sjóðsins sem varðar gerð og framsetningu ársreikningsins, til þess að skipuleggja viðeigandi endurskoðunaraðgerðir, en ekki til þess að gefa álit á virkni innra eftirlits sjóðsins. Endurskoðun felur einnig í sér mat á þeim reikningsskilaaðferðum og matsaðferðum sem stjórnendur nota við gerð ársreikningsins sem og mat á framsetningu hans í heild.

Við teljum að við endurskoðunina höfum við aflað nægilegra og viðeigandi gagna til að byggja álit okkar á.

Álit

Það er álit okkar að ársreikningurinn gefi glögga mynd af breytingu á hreinni eign sjóðsins á árinu 2009, efnahag hans 31. desember 2009 og breytingu á handbæru fé á árinu 2009, í samræmi við lög og reglur um ársreikninga lífeyrissjóða.

Kópavogur, 7. maí 2010.

Deloitte hf.

Sigurður Páll Hauksson
endurskoðandi

Yfirlit um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris árið 2009

Skýr.	Sameign			Séreign				Samtals 2009	Samtals 2008	
	A deild	V deild	Samtals	Leið 1	Leið 2	Leið 3	Samtals			
Iðgjöld	8									
Iðgjöld sjóðfélaga	1.111.830.513	286.403.990	1.398.234.503	41.536.037	10.973.260	14.129.721	66.639.018	1.464.873.521	1.339.172.385	
Iðgjöld launagreiðenda	3.333.731.909	772.174.403	4.105.906.312	27.211.287	6.344.391	7.892.660	41.448.338	4.147.354.650	3.639.399.468	
Réttindaflutningur og endurgreiðslur	(675.448)	(166.640.228)	(167.315.676)	(87.387.695)	(7.793.448)	65.912.926	(29.268.217)	(196.583.893)	(138.819.568)	
	<u>4.444.886.974</u>	<u>891.938.165</u>	<u>5.336.825.139</u>	<u>(18.640.371)</u>	<u>9.524.203</u>	<u>87.935.307</u>	<u>78.819.139</u>	<u>5.415.644.278</u>	<u>4.839.752.285</u>	
Lífeyrir										
Lífeyrir	19	(487.450.056)	(19.578.655)	(507.028.711)	(100.678.881)	(26.599.424)	(52.027.382)	(179.305.687)	(686.334.398)	(400.340.270)
Annar beinn kostnaður vegna örorkulífeyris		(958.957)	(106.822)	(1.065.779)	0	0	0	0	(1.065.779)	(393.450)
		<u>(488.409.013)</u>	<u>(19.685.477)</u>	<u>(508.094.490)</u>	<u>(100.678.881)</u>	<u>(26.599.424)</u>	<u>(52.027.382)</u>	<u>(179.305.687)</u>	<u>(687.400.177)</u>	<u>(400.733.720)</u>
Fjárfestingartekjur	9									
Tekjur af eignarhlutum	20	9.852.890	(16.317.293)	(6.464.403)	13.789	1.729	0	15.518	(6.448.885)	(905.025.855)
Vaxtatekjur og gengismunur	21	3.229.252.551	421.583.979	3.650.836.530	101.797.796	18.415.029	20.803.374	141.016.199	3.791.852.729	1.749.257.713
		<u>3.239.105.441</u>	<u>405.266.686</u>	<u>3.644.372.127</u>	<u>101.811.585</u>	<u>18.416.758</u>	<u>20.803.374</u>	<u>141.031.717</u>	<u>3.785.403.844</u>	<u>844.231.858</u>
Fjárfestingargjöld	10									
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(18.335.124)	(2.180.395)	(20.515.519)	0	0	0	0	(20.515.519)	(16.681.618)
Önnur fjárfestingargjöld		(33.712.584)	(4.009.068)	(37.721.652)	(1.221.299)	(234.730)	0	(1.456.029)	(39.177.681)	(11.392.399)
		<u>(52.047.708)</u>	<u>(6.189.463)</u>	<u>(58.237.171)</u>	<u>(1.221.299)</u>	<u>(234.730)</u>	<u>0</u>	<u>(1.456.029)</u>	<u>(59.693.200)</u>	<u>(28.074.017)</u>
Rekstrarkostnaður	10									
Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður		(72.348.357)	(8.603.596)	(80.951.953)	(100.000)	(100.000)	(100.000)	(300.000)	(81.251.953)	(66.726.471)
Hækkun á hreinni eign á árinu		7.071.187.337	1.262.726.315	8.333.913.652	(18.828.966)	1.006.807	56.611.299	38.789.140	8.372.702.792	5.188.449.935
Hrein eign frá fyrra ári		<u>29.191.535.807</u>	<u>3.471.428.998</u>	<u>32.662.964.804</u>	<u>693.944.699</u>	<u>126.762.438</u>	<u>113.293.509</u>	<u>934.000.646</u>	<u>33.596.965.450</u>	<u>28.408.515.515</u>
Hrein eign í árslok til greiðslu lífeyris		<u>36.262.723.144</u>	<u>4.734.155.313</u>	<u>40.996.878.456</u>	<u>675.115.733</u>	<u>127.769.245</u>	<u>169.904.808</u>	<u>972.789.786</u>	<u>41.969.668.242</u>	<u>33.596.965.450</u>

Efnahagsreikningur 31. desember 2009

Skýr.	Sameign			Séreign				Samtals 31.12.2009	Samtals 31.12.2008	
	A deild	V deild	Samtals	Leið 1	Leið 2	Leið 3	Samtals			
Fjárfestingar	10 - 14									
Húseignir og lóðir	22	134.297.785	17.532.786	151.830.571	0	0	0	0	151.830.571	494.319
<i>Aðrar fjárfestingar</i>										
Verðbréf með breytilegum tekjum	23	10.756.480.592	1.404.275.392	12.160.755.983	273.566.232	39.728.078	0	313.294.310	12.474.050.293	10.964.232.167
Verðbréf með föstum tekjum	25	17.999.629.821	2.349.879.870	20.349.509.691	391.925.641	86.436.943	0	478.362.584	20.827.872.275	13.099.241.338
Veðlán	27	5.276.132.427	688.807.354	5.964.939.781	0	0	0	0	5.964.939.781	6.012.672.501
Bankainnistæður		1.418.042.572	185.127.679	1.603.170.251	0	0	171.991.166	171.991.166	1.775.161.417	2.487.602.624
		35.450.285.412	4.628.090.295	40.078.375.706	665.491.873	126.165.021	171.991.166	963.648.060	41.042.023.766	32.563.748.630
		35.584.583.197	4.645.623.081	40.230.206.277	665.491.873	126.165.021	171.991.166	963.648.060	41.193.854.337	32.564.242.949
Kröfur	17									
Kröfur á launagreiðendur	29	303.026.942	39.560.642	342.587.584	793.963	47.010	53.375	894.348	343.481.932	375.720.043
Aðrar kröfur		4.134.188	539.725	4.673.913	0	0	0	0	4.673.913	23.202.496
		307.161.130	40.100.367	347.261.497	793.963	47.010	53.375	894.348	348.155.845	398.922.539
Aðrar eignir										
Sjóður og veltiúnlán		399.336.798	52.134.044	451.470.842	17.663.857	3.515.751	0	21.179.608	472.650.450	652.173.430
Eignir samtals		36.291.081.125	4.737.857.492	41.028.938.616	683.949.693	129.727.782	172.044.541	985.722.016	42.014.660.632	33.615.338.918
Viðskiptaskuldir	18									
Aðrar skuldir		28.357.981	3.702.179	32.060.160	8.833.960	1.958.537	2.139.733	12.932.230	44.992.390	18.373.468
Skuldir samtals		28.357.981	3.702.179	32.060.160	8.833.960	1.958.537	2.139.733	12.932.230	44.992.390	18.373.468
Hrein eign til greiðslu lífeyris		36.262.723.144	4.734.155.313	40.996.878.456	675.115.733	127.769.245	169.904.808	972.789.786	41.969.668.242	33.596.965.450

Sjóðstreymi ársins 2009

Skýr.	Sameign			Séreign				Samtals 2009	Samtals 2008
	A deild	V deild	Samtals	Leið 1	Leið 2	Leið 3	Samtals		
Inngreiðslur									
Iðgjöld	4.798.829.063	570.672.077	5.369.501.140	(18.637.846)	9.524.203	87.935.307	78.821.664	5.448.322.804	4.755.850.296
Fjárfestingartekjur.....	1.421.176.273	169.004.898	1.590.181.171	8.253.301	1.279.381	20.803.374	30.336.056	1.620.517.227	-38.385.327
Afborganir verðbréfa.....	892.796.716	106.170.516	998.967.232	19.169.638	3.759.926	0	22.929.564	1.021.896.796	2.153.498.119
Seld verðbréf með breytilegum tekjum.....	3.952.265.306	469.999.540	4.422.264.845	334.806.747	88.099.527	0	422.906.274	4.845.171.119	19.660.818.414
Seld verðbréf með föstum tekjum.....	2.960.021.181	352.002.835	3.312.024.016	73.589.922	24.197.551	0	97.787.473	3.409.811.489	5.968.626.329
Aðrar inngreiðslur.....	15.995.832	1.902.209	17.898.041	5.826.439	1.424.710	776.101	8.027.250	25.925.291	806.960
	<u>14.041.084.372</u>	<u>1.669.752.074</u>	<u>15.710.836.445</u>	<u>423.008.201</u>	<u>128.285.298</u>	<u>109.514.782</u>	<u>660.808.281</u>	<u>16.371.644.726</u>	<u>32.501.214.791</u>
Útgreiðslur									
Lífeyrir.....	(454.094.066)	(54.000.424)	(508.094.490)	(100.678.881)	(26.599.424)	(52.027.382)	(179.305.687)	(687.400.177)	(400.733.720)
Fjárfestingargjöld.....	(52.047.708)	(6.189.463)	(58.237.171)	(87.073)	(48.447)	0	(135.520)	(58.372.691)	(26.500.761)
Rekstartkostnaður án afskrifta.....	(70.020.800)	(8.326.805)	(78.347.605)	(1.134.226)	(186.283)	0	(1.320.509)	(79.668.114)	(61.449.437)
	<u>(576.162.574)</u>	<u>(68.516.692)</u>	<u>(644.679.266)</u>	<u>(101.900.180)</u>	<u>(26.834.154)</u>	<u>(52.027.382)</u>	<u>(180.761.716)</u>	<u>(825.440.982)</u>	<u>(488.683.918)</u>
Ráðstöfunarfé til kaupa á verðbréfum og annarri fjárfestingu	<u>13.464.921.798</u>	<u>1.601.235.382</u>	<u>15.066.157.179</u>	<u>321.108.021</u>	<u>101.451.144</u>	<u>57.487.400</u>	<u>480.046.565</u>	<u>15.546.203.744</u>	<u>32.012.530.873</u>
Kaup á verðbréfum og önnur fjárfesting									
Kaup á verðbréfum með breytilegum tekjum	(4.531.347.086)	(534.218.079)	(5.065.565.165)	(83.931.803)	(18.599.173)	0	(102.530.976)	(5.168.096.141)	(18.191.880.770)
Kaup á verðbréfum með föstum tekjum	(9.395.567.628)	(1.117.311.749)	(10.512.879.376)	(264.272.980)	(81.656.834)	0	(345.929.814)	(10.858.809.190)	(10.335.303.441)
Ný veðlán og útlán	(229.973.746)	(27.348.254)	(257.322.000)	0	0	0	0	(257.322.000)	(1.529.845.960)
Lækkun (hækkun) á bankainnistæðum	688.100.381	81.828.227	769.928.608	0	0	(57.487.400)	(57.487.400)	712.441.208	(1.652.285.990)
Húseignir og lóðir	(137.579.750)	(16.360.850)	(153.940.600)	0	0	0	0	(153.940.600)	0
	<u>(13.606.367.829)</u>	<u>(1.613.410.704)</u>	<u>(15.219.778.533)</u>	<u>(348.204.783)</u>	<u>(100.256.007)</u>	<u>(57.487.400)</u>	<u>(505.948.190)</u>	<u>(15.725.726.723)</u>	<u>(31.709.316.161)</u>
Hækkun (lækkun) á sjóði og veltiinnlánum	(141.446.032)	(12.175.322)	(153.621.354)	(27.096.762)	1.195.137	0	(25.901.625)	(179.522.979)	303.214.712
Sjóður og veltiinnlán í ársbyrjun	<u>540.782.829</u>	<u>64.309.367</u>	<u>605.092.196</u>	<u>44.760.619</u>	<u>2.320.614</u>	<u>0</u>	<u>47.081.233</u>	<u>652.173.429</u>	<u>348.958.717</u>
Sjóður og veltiinnlán í árslok	<u>399.336.797</u>	<u>52.134.045</u>	<u>451.470.842</u>	<u>17.663.857</u>	<u>3.515.751</u>	<u>0</u>	<u>21.179.608</u>	<u>472.650.450</u>	<u>652.173.429</u>

I) Starfsemi

1. **Almennt**

Lífeyrissjóður starfsmanna sveitarfélaga (LSS) var stofnaður með samningi BHM, BSRB og Sambands íslenskra sveitarfélaga. Sjóðurinn starfar samkvæmt lögum nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og hefur til þess fullgilt starfsleyfi, sem gefið var út 8. desember 1998. Sjóðurinn rekur tvær samtryggingadeildir (A og V) og eina séreignardeild (S).

2. **A deild**

Almenn deild sem veitir föst réttindi óháð aldri (L 680). Nýir starfsmenn sveitarfélaga sem aðild eiga að LSS og eru félagsmenn í einhverju aðildarfélagi BHM eða BSRB gerast sjálfkrafa sjóðfélagar í A deild. Réttindi eru fyrirfram ákveðin og iðgjald 4% af heildarlaunum. Iðgjald launagreiðanda er hins vegar breytilegt (nú 12%) og aðlagð að því að standa á hverjum tíma undir réttindum sjóðfélaga. Deildin veitir rétt til elli-, örorku-, maka- og barnalífeyris. Miðað er við að taka ellilífeyris hefjist við 65 ára aldur, en getur hafist við 60 ára aldur gegn skerðingu.

3. **V deild**

Valdeild sem veitir aldurstengd réttindi. Deildin er opin þeim sem fá laun eða þóknun frá sveitarfélögum eða stofnunum þeirra og þeim sem ekki hafa skylduáðild að lífeyrissjóð. Iðgjald ræðst af kjara- og ráðningarsamningi. Lágmarksidgjald er 12% þar sem sjóðfélagi greiðir 4% og launagreiðandi 8% (L 685). Mótframlag launagreiðanda starfsmanna aðildarfélaga BHM og BSRB er hins vegar 11,5% (L 683). Réttindi sjóðfélaga ráðast af iðgjöldum, ávöxtun þeirra og aldri við innborgun. Deildin veitir rétt til elli-, örorku-, maka- og barnalífeyris. Miðað er við að taka ellilífeyris hefjist við 65 ára aldur, en getur hafist við 60 ára aldur gegn skerðingu.

4. **S deild**

Séreignardeild sem tekur við viðbótarsparnaði. Deildin er öllum opin. Fjárhæð iðgjalda er frjálst og mynda þau séreign sjóðfélaga ásamt ávöxtun, en að frádrögnum rekstrarkostnaði. Inneign erfist við andlát. Almenna reglan er að heimilt er að hefja útborgun við 60 ára aldur. Frá árinu 2009 hefur hins vegar verið heimilt að fá greiddan hluta séreignarsparnaðar, samkvæmt sérlögum þar um.

II) Reikningsskilaaðferðir

5. **Grundvöllur reikningsskilanna**

Ársreikningur Lífeyrissjóðs starfsmanna sveitarfélaga fyrir árið 2009 er gerður í samræmi við lög nr. 129/1997 um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða og reglur Fjármaálefirlitsins nr. 55/2000 um ársreikninga lífeyrissjóða. Ársreikningurinn byggir á kostnaðarverðreikningsskilum og er gerður eftir sömu reikningsskilaaðferðum og árið áður. Ársreikningurinn er gerður í íslenskum krónum.

6. **Skipting á milli A og V deilda**

Sjóðurinn rekur tvær samtryggingadeildir, A og V deild. Deildunum er stýrt eins og ef um eina væri að ræða og hafa þær sameiginlega fjárfestingarstefnu og eignastýringu. Við gerð ársreiknings er yfirliti um breytingu á hreinni eign til greiðslu lífeyris skipt miðað við innborguð iðgjöld og greiddan lífeyri. Þannig fengin hrein eign til greiðslu lífeyris er síðan notuð við skiptingu efnahagsreiknings.

Skiptihlutföll A og V deilda eru 88,5% og 11,5% í árslok 2009, samanborið við 89,4% og 10,6% í ársbyrjun.

7. **Mat og ákvarðanir**

Við gerð ársreiknings þurfa stjórnendur, í samræmi við lög um ársreikninga, að taka ákvarðanir, meta og draga ályktanir sem hafa áhrif á eignir og skuldir á reikningsskiladegi, upplýsingar í skýringum og tekjur og gjöld. Við mat og ályktanir er byggt á reynslu og ýmsum öðrum þáttum sem taldir eru viðeigandi og mynda grundvöll þeirra ákvarðana sem teknar eru um bókfært verð eigna og skulda sem ekki liggur fyrir með öðrum hætti. Breytingar á reikningshaldslegu mati eru færðar á því tímabili sem þær eiga sér stað.

Skýringar

---

8. Iðgjöld

Iðgjöld í sameign eru færð til tekna þegar skilgreinar hafa borist sjóðnum, óháð því hvort þau eru greidd eða ekki. Ógreidd iðgjöld í árslok eru færð til eignar sem kröfur á launagreiðendur.

Iðgjöld í séreign eru færð til tekna þegar þau hafa verið greidd til sjóðsins. Óinnheimt iðgjöld í árslok eru færð til eignar og skuldar.

9. Fjárfestingartekjur

Tekjur af eignarhlutum samanstanda af fengnum arði og breytingu á markaðsverði hlutabréfa, þ.m.t. vegna breytingu á gengi gjaldmiðla.

Vaxtatekjur og gengismunur samanstanda af vaxtatekjum og verðbótum af verðbréfum með föstum tekjum, veðlánnum, bankainnistæðum og ógreiddum iðgjöldum. Einnig af gengismun erlendra skuldabréfa og breytingu á markaðsverði hlutdeildarskírteina.

10. Fjárfestingargjöld og rekstrarkostnaður

Skrifstofu- og stjórnunarkostnaði er skipt á milli fjárfestingargjalda og rekstrarkostnaðar eftir því hvort um er að ræða áætlaðan kostnað við fjárfestingar eða annan rekstur sjóðsins.

Önnur fjárfestingargjöld samanstanda af beinum kostnaði við fjárfestingar sjóðsins.

11. Húseignir og lóðir

Fasteign og aðrir varanlegir rekstrarfjármunir eru færðir á kostnaðarverði að teknu tilliti til uppsafnaðra afskrifta. Afskriftir eru reiknaðar sem fastur árlegur hundradshluti af kostnaðarverði. Afskriftarhlutföll greinast þannig:

Fasteign.....	2%
Innréttingar.....	25%
Tölvubúnaður.....	25%

12. Verðbréf með breytilegum tekjum

Verðbréf með breytilegum tekjum samanstanda af hlutabréfum, hlutdeildarskírteinum og tengdum afleiðusamningum. Skráð hlutabréf og hlutdeildarskírteini eru færð til eignar á markaðsverði í árslok. Óskráð eru færð til eignar á kostnaðarverði eða áætluðu markaðsverði í árslok.

13. Verðbréf með föstum tekjum

Verðbréf með föstum tekjum samanstanda af skuldabréfum og öðrum verðbréfum með föstum vöxtum eða tiltekni vaxtvíðmiðun. Verðbréfin eru færð til eignar miðað við upphaflega kaupkröfu. Í árslok er metin þörf á niðurfærslu og ef hún er talin nauðsynleg þá er bókfært verð fært niður í áætlað markaðsverð.

14. Veðlán

Veðlán samanstanda af skuldabréfum með veði í fasteignum. Þau eru færð til eignar með sama hætti og önnur verðbréf með föstum tekjum.

15. Skiptasamningar

Skiptasamningar samanstanda af gjaldmiðla- og vaxtaskiptasamningum. Almennt eru samningarnir færðir til eignar eða skuldar miðað við nettó stöðu samkvæmt árslokayfirlitum mótaðila. Samningunum er ætlað að draga úr gjaldeyrisáhættu vegna erlendra verðbréfa og eru þeir því færðir meðal verðbréfa með breytilegum tekjum.

Í árslok samanstanda skiptasamningar einungis af samningum sem gerðir voru við hina föllnu íslensku banka. Samningarnir eru fallnir á gjalddaga, en óvíst er hvenær þeir verða gerðir upp og hver sú fjárhæð verður. Ástæðan er ágreiningur við bankana um við hvaða gengi íslensku krónunnar skuli miða. Landsamtök lífeyrissjóða eiga fyrir hönd lífeyrissjóða í viðræðum við bankana um hvernig ljúka eigi þessum samningum, en það hefur lítið þokast í þeim viðræðum á þessu ári.

Skýringar

Í ársreikningi þessum eru skiptasamningar við hina föllnu banka metnir á gengisvísitölunni 175. Er það samkvæmt tilmælum frá Landsamtökum lífeyrissjóða og óbreytt frá ársbyrjun. Til frádráttar eru færð skuldabréf útgefin af viðkomandi bönkum, enda hefur sjóðurinn óskað skuldajöfnunar.

16. Erlendir gjaldmiðlar

Viðskipti í erlendum gjaldmiðlum eru færð á gildandi gengi þess dags sem viðskiptin fara fram. Peningalegar eignir og skuldir í erlendum gjaldmiðlum eru færðar miðað við gengi í árslok. Gengismunur sem myndast er færður meðal fjárfestingartekna. Miðgengi Seðlabanka Íslands greinist þannig:

	Mynt	Meðalgengi ársins		Árslokagengi	
		2009	2008	31.12.2009	31.12.2008
Evra.....	EUR	172,67	127,46	179,88	169,97
Bandaríkjadollar.....	USD	123,59	88,07	124,90	120,87
Japanskt jen.....	JPY	1,32	0,86	1,35	1,34
Svissneskur franki.....	CHF	114,32	80,69	121,26	113,92
Sterlingspund.....	GBP	193,89	159,35	201,60	175,43
Sænsk króna.....	SEK	16,30	13,20	17,52	15,56
Dönsk króna.....	DKK	23,19	17,09	24,17	22,81

17. Kröfur

Kröfur á launagreiðendur og aðrar kröfur eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til niðurfærslu. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift heldur er myndaður mótreikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni.

18. Viðskiptaskuldir

Viðskiptaskuldir eru færðar á nafnverði að teknu tilliti til gengismunar.

III) Sundurliðanir

19. Lífeyrir

Lífeyrir greinist þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals 2009	Samtals 2008
Ellilífeyrir.....	265.481.937	111.632.871	377.114.808	223.243.641
Örorkulífeyrir.....	191.870.483	1.522.977	193.393.460	134.565.469
Barnalífeyrir.....	26.053.473	0	26.053.473	22.052.340
Makalífeyrir.....	23.622.818	0	23.622.818	17.415.328
Erfðagreiðslur.....	0	3.518.587	3.518.587	3.063.492
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	0	62.631.252	62.631.252	0
	<u>507.028.711</u>	<u>179.305.687</u>	<u>686.334.398</u>	<u>400.340.270</u>

20. Tekjur (gjöld) af eignarhlutum

Tekjur (gjöld) af eignarhlutum greinast þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals 2009	Samtals 2008
Af innlendum hlutabréfum.....	(4.716.753)	0	(4.716.753)	(904.383.968)
Af erlendum hlutabréfum.....	<u>(1.747.650)</u>	<u>15.518</u>	<u>(1.732.132)</u>	<u>(641.887)</u>
	<u>(6.464.403)</u>	<u>15.518</u>	<u>(6.448.885)</u>	<u>(905.025.855)</u>

Skýringar

21. Vaxtatekjur og gengismunur

Vaxtatekjur og gengismunur greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2009
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Af verðb. með breyt. tekjur	(157.258.010)	1.029.799.641	(5.054.574)	49.328.954	916.816.011
Af verðb. með fast. tekjur...	2.644.310.183	0	70.604.834	0	2.714.915.017
Af veðlánnum.....	811.488.335	0	0	0	811.488.335
Af bankainnistæðum.....	235.940.092	0	27.244.898	0	263.184.990
Af kröfum.....	6.264.269	0	(947.648)	0	5.316.621
Af skiptasamningum.....	0	12.040.400	0	(160.265)	11.880.135
Niðurfærsla.....	(931.748.380)	0	0	0	(931.748.380)
	<u>2.608.996.489</u>	<u>1.041.840.041</u>	<u>91.847.510</u>	<u>49.168.689</u>	<u>3.791.852.729</u>

Samanburðafjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2008
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Af verðb. með breyt. tekjur	(246.932.729)	417.396.402	(6.388.125)	16.962.850	181.038.398
Af verðb. með fast. tekjur...	3.190.168.704	0	33.159.992	0	3.223.328.696
Af veðlánnum.....	1.062.568.190	0	0	0	1.062.568.190
Af bankainnistæðum.....	117.884.565	0	17.889.734	0	135.774.299
Af kröfum.....	4.291.092	0	(549.412)	0	3.741.680
Af skiptasamningum.....	0	(803.193.113)	(42.572.402)	0	(845.765.515)
Niðurfærsla.....	(2.011.428.035)	0	0	0	(2.011.428.035)
	<u>2.116.551.787</u>	<u>(385.796.711)</u>	<u>1.539.787</u>	<u>16.962.850</u>	<u>1.749.257.713</u>

22. Húseignir og lóðir

Húseignir og lóðir greinast þannig:

	Fasteign til eigin nota	Fasteign fullnustueign	Innrétingar og búnaður	Samtals 2009	Samtals 2008
Uppsafnað kaupverð.....	0	0	42.086.523	42.086.523	41.504.971
Uppsafnaðar afskriftir.....	0	0	(41.592.204)	(41.592.204)	(36.033.618)
Bókfært verð í ársbyrjun....	0	0	494.319	494.319	5.471.353
Kaup.....	134.335.489	18.845.132	759.979	153.940.600	581.552
Afskrift.....	(2.015.032)	0	(589.316)	(2.604.348)	(5.558.586)
Bókfært verð í árslok.....	<u>132.320.457</u>	<u>18.845.132</u>	<u>664.982</u>	<u>151.830.571</u>	<u>494.319</u>
Afskriftarhlutföll.....	3%	0%	25%		20%

Skýringar

Fasteigna- og váttryggingamat greinist þannig:

	Fasteignamat		Váttryggingamat	
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2008
Fasteign til eigin nota.....	126.750.000	0	150.783.412	0
Fasteign fullnustueign.....	14.805.000	0	21.194.844	0
Innréttingar og búnaður.....	0	0	15.000.000	15.000.000
	<u>141.555.000</u>	<u>0</u>	<u>186.978.256</u>	<u>15.000.000</u>

Sjóðurinn á eina fullnustueign, fasteign í Reykjanesbæ.

23. Verðbréf með breytilegum tekjum

Verðbréf með breytilegum tekjum greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2009
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Skuldabréfasjóðir.....	2.587.567.921	645.541.954	54.919.651	0	3.288.029.526
Peningamarkaðssjóðir.....	217.366.343	0	0	14.579.821	231.946.164
Hlutabréf 1).....	721.230.237	4.674.369	0	18.550	725.923.156
Hlutabréfasjóðir.....	82.170.948	4.305.343.124	10.288.316	241.960.539	4.639.762.927
Hlutabréfatengd skuldabr..	115.311.964	0	0	0	115.311.964
Gjaldmiðlasjóðir.....	26.873.386	191.483.298	0	7.989.584	226.346.268
Framtakssjóðir.....	1.957.488	3.224.183.887	0	0	3.226.141.375
Vogunarsjóðir.....	164.460.204	174.245.886	0	0	338.706.090
Fasteignasjóðir.....	0	197.285.821	0	0	197.285.821
Áhættusjóðir.....	281.331	0	0	0	281.331
Skiptasamningar.....	0	(499.222.178)	0	(17.565.951)	(516.788.129)
Valréttarbréf.....	0	0	0	1.103.800	1.103.800
	<u>3.917.219.822</u>	<u>8.243.536.161</u>	<u>65.207.967</u>	<u>248.086.343</u>	<u>12.474.050.293</u>

Samanburðafjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals 31.12.2008
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	
Skuldabréfasjóðir.....	2.300.010.010	0	382.153.120	0	2.682.163.130
Peningamarkaðssjóðir.....	41.037.499	0	0	17.532.784	58.570.283
Hlutabréf 1).....	85.452.675	2.975.715	0	18.550	88.446.940
Hlutabréfasjóðir.....	217.665.606	4.367.807.859	9.117.191	195.131.334	4.789.721.990
Hlutabréfatengd skuldabr..	474.878.468	0	0	0	474.878.468
Gjaldmiðlasjóðir.....	0	186.267.624	0	6.769.381	193.037.005
Framtakssjóðir.....	64.227.399	2.324.177.104	0	0	2.388.404.503
Vogunarsjóðir.....	217.135.085	390.189.558	0	0	607.324.643
Fasteignasjóðir.....	42.343.030	151.479.211	0	0	193.822.241
Áhættusjóðir.....	3.727.636	0	0	0	3.727.636
Skiptasamningar.....	0	(499.222.178)	0	(17.565.951)	(516.788.129)
Valréttarbréf.....	0	0	0	923.457	923.457
	<u>3.446.477.408</u>	<u>6.923.674.893</u>	<u>391.270.311</u>	<u>202.809.555</u>	<u>10.964.232.167</u>

Skýringar

1) Eignarhlutdeild í einstökum hlutafélögum er undir 2% og bókfært verð undir 0,5% af hreinni eign til greiðslu lífeyris, nema í eftirfarandi tilvik:

	Eignarhlutdeild	Markaðsverð	31.12.2009	31.12.2008
Íslensk verðbréf hf.....	14,9%	Óskráð	521.534.838	0

24. Skiptasamningar

Eins og fram kemur í skýringu nr. 15 er bókfærð staða skiptasamninga óbreytt frá ársbyrjun. Það hefur lítið þokast á árinu í viðræðum við skilanefndir hinna föllnu íslensku banka. Bókfært verð er því að verulegu leiti háð mati stjórnenda sjóðsins á því hvert virði samninganna er.

Það sem einkum getur haft áhrif á mat á virði samninganna er við hvaða gengi íslensku krónunnar skuli miða, hvort heimilt verði að skuldajafna með skuldabréfum útgefnum af hinum föllnu bönkum og hvort reiknaðir eru vextir frá gjalddaga. Í mati sjóðsins er miðað við gengisvísitöluna 175, gert ráð fyrir að heimilt verði að skuldajafna og ekki reiknaðir vextir.

Bókfært verð skiptasamninga og undirliggjandi eign (skuld) þeirra greinist þannig:

	Undirliggjandi		Samtals	Samtals
	Eign	Skuld	31.12.2009	31.12.2008
Sameign.....	610.641.887	(1.109.864.065)	(499.222.178)	(499.222.178)
Séreign.....	186.708.877	(204.274.828)	(17.565.951)	(17.565.951)
Áætluð staða skiptasamninga.....	<u>797.350.764</u>	<u>(1.314.138.893)</u>	(516.788.129)	(516.788.129)
Krafa um skuldajöfnun.....			<u>223.044.883</u>	<u>223.044.883</u>
Nettó bókfærð staða skiptasamninga.....			<u>(293.743.246)</u>	<u>(293.743.246)</u>

25. Verðbréf með föstum tekjum

Verðbréf með föstum tekjum greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2009
Skuldabréf með ríkisábyrgð	12.646.839.896	0	460.878.648	0	13.107.718.544
Skuldabréf sveitarfélaga.....	2.937.725.671	0	0	0	2.937.725.671
Skuldabréf lánastofnana.....	656.781.405	0	68.355	0	656.849.760
Skuldabréf fyrirtækja.....	4.031.926.219	76.236.500	12.834.281	4.581.300	4.125.578.300
	<u>20.273.273.191</u>	<u>76.236.500</u>	<u>473.781.284</u>	<u>4.581.300</u>	<u>20.827.872.275</u>
Áætlað markaðsverð.....	<u>21.652.331.397</u>	<u>53.932.470</u>	<u>473.781.284</u>	<u>4.581.300</u>	<u>22.184.626.451</u>

Skýringar

Samanburðafjárhæðir fyrra árs greinast þannig:

	Sameign		Séreign		Samtals
	Innlend	Erlend	Innlend	Erlend	31.12.2008
Skuldabréf með ríkisábyrgð	7.942.146.648	0	153.139.712	0	8.095.286.360
Skuldabréf sveitarfélaga.....	1.751.073.628	0	0	0	1.751.073.628
Skuldabréf lánastofnana.....	1.069.798.527	0	4.604.893	0	1.074.403.420
Skuldabréf fyrirtækja.....	2.082.094.363	72.037.500	20.857.745	3.488.322	2.178.477.930
	<u>12.845.113.166</u>	<u>72.037.500</u>	<u>178.602.350</u>	<u>3.488.322</u>	<u>13.099.241.338</u>
Áætlað markaðsverð.....	<u>12.326.891.488</u>	<u>72.037.500</u>	<u>178.602.350</u>	<u>3.488.322</u>	<u>12.581.019.660</u>

26. Niðurfærsla verðbréfa

Í ljósi slæms efnahagsástands á Íslandi og víða erlendis er veruleg óvissa um verðmat tiltekinna fjárfestinga sjóðsins. Á það einkum við um verðmat verðbréfa með föstum tekjum og veðlán. Verðbréfin eru metin á kaupverði að viðbættum áföllnum vöxtum, en síðan færð niður sérstakri niðurfærslu þannig að bókfært verð í árslok endurspeglar það sem stjórnendur sjóðsins telja að viðkomandi skuldari geti greitt. Bókfært verð er því að verulegu leiti háð mati stjórnenda á því hvað skuldari getur greitt og þeim tryggingum sem að baki liggja.

Jafnframt kann sjóðurinn í fyllingu tímans að leysa til sín þær tryggingar sem að baki eru. Það fer síðan eftir markaðsaðstæðum á hverjum tíma hversu lengi sjóðurinn er að selja þær eignir.

Bókfært verð hefur því verið fært niður varúðarniðurfærslu sem byggir á mati stjórnenda sjóðsins á því hvað viðkomandi skuldari getur greitt og verðmæti þeirra trygginga sem að baki liggja. Niðurfærslan er ekki endanleg afskrift, heldur er myndaður mótveikningur til að mæta hugsanlegu tapi sem kann að myndast í framtíðinni. Breyting á niðurfærslu á árinu greinist þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			31.12.2009	31.12.2008
Staða í ársbyrjun.....	2.011.428.035	0	2.011.428.035	0
Skuldabréf færð í kröfusjóð.....	(940.226.735)	0	(940.226.735)	0
Hækkun á niðurfærslu.....	931.748.380	0	931.748.380	2.011.428.035
Staða í árslok.....	<u>2.002.949.680</u>	<u>0</u>	<u>2.002.949.680</u>	<u>2.011.428.035</u>

Niðurfærsla í árslok greinist þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals	Samtals
			31.12.2009	31.12.2008
Skuldabréf lánastofnana.....	1.397.117.548	0	1.397.117.548	882.684.414
Skuldabréf fyrirtækja.....	236.272.554	0	236.272.554	1.128.743.621
Veðlán til annarra.....	102.127.788	0	102.127.788	0
Hlutabréfatengd skuldabréf.....	267.431.790	0	267.431.790	0
	<u>2.002.949.680</u>	<u>0</u>	<u>2.002.949.680</u>	<u>2.011.428.035</u>

Aðrar eignir í ársreikningi þessum hafa ekki verið færðar niður varúðarniðurfærslu

Skýringar

27. Veðlán

Veðlán greinast þannig:

	Sameign	Séreign	Samtals 31.12.2009	Samtals 31.12.2008
Veðlán til sjóðfélaga.....	5.651.218.941	0	5.651.218.941	5.205.330.289
Veðlán til annarra.....	313.720.840	0	313.720.840	807.342.212
	<u>5.964.939.781</u>	<u>0</u>	<u>5.964.939.781</u>	<u>6.012.672.501</u>

28. Skipting fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Aðrar fjárfestingar greinast þannig eftir gjaldmiðlum, án áhrifa gjaldmiðlasamninga:

	Mynt	Sameign	Séreign	Samtals 31.12.2009	Samtals 31.12.2008
Íslenskar krónur.....	ISK	31.455.865.482	696.905.469	32.152.770.951	24.833.883.743
Evrur.....	EUR	4.856.160.950	263.813.054	5.119.974.004	4.363.510.976
Bandaríkjadóllarar.....	USD	3.300.616.732	2.929.537	3.303.546.269	2.818.818.065
Japönsk jen.....	JPY	247.021.948	0	247.021.948	362.765.504
Svissneskir frankar.....	CHF	167.608.820	0	167.608.820	127.114.556
Sterlingspund.....	GBP	36.986.178	0	36.986.178	32.263.331
Sænskar krónur.....	SEK	13.475.775	0	13.475.775	24.826.678
Danskar krónur.....	DKK	639.821	0	639.821	565.777
		<u>40.078.375.706</u>	<u>963.648.060</u>	<u>41.042.023.766</u>	<u>32.563.748.630</u>

29. Kröfur

Kröfur á launagreiðendur eru vegna ógreiddra iðgjalda.

30. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Laun til stjórnar og framkvæmdastjóra greinast þannig:

	2009	2008
Elín Björn Jónsdóttir, stjórnarmaður	673.524	727.392
Gardar Hilmarsson, stjórnarmaður	673.524	727.392
Gunnar Rafn Sigurbjörnsson, varaformaður stjórnar	673.524	727.392
Halldóra Friðjónsdóttir, formaður stjórnar	1.122.534	789.126
Jón G. Kristjánsson, framkvæmdastjóri	10.697.636	10.614.406
Karl Björnsson, stjórnarmaður	673.524	1.029.354
Kristbjörg Stephensen, stjórnarmaður	673.524	727.392
	<u>15.187.790</u>	<u>15.342.454</u>

31. Skrifstofu- og stjórnunarkostnaður

Þóknun til endurskoðenda greinist þannig:

	2009	2008
Endurskoðun ársreiknings	3.101.060	1.928.251
Könnun árshlutareiknings	1.072.865	571.252
Innri endurskoðun	1.039.204	1.203.100
Önnur sérfræðiaðstoð	453.886	0
	<u>5.667.015</u>	<u>3.702.603</u>

32. Skuldbindingar

Framtakssjóður Íslands slhf. (FSÍ) var stofnaður 8. desember 2009. Hlutverk FSÍ er að taka þátt í og móta fjárhagslega og rekstrarlega endurreisn íslensk atvinnulífs í kjölfar falls fjármálakerfisins. Markmið FSÍ er að ávaxta innborgað fé með fjárfestingum í íslenskum fyrirtækjum í öllum atvinnugreinum sem eiga sér vænlegan rekstrargrundvöll. Ábyrgðaraðili FSÍ er FSÍ GP ehf., en eigandi þess er Eignarhaldsfélag lífeyrissjóða ehf. FSÍ hefur safnað fjárfestingarloforðum að fjárhæð 30 milljarða kr. og hefur sjóðurinn (LSS) skráð sig fyrir 2,11% eða 633 m.kr. Fjárfestingaloforðin verða innkölluð á þriggja ára tímabili, þ.e. árin 2010 til 2013.

Sjóðurinn (LSS) hefur skuldbundið sig enn fremtur til þátttöku í öðrum framtakssjóðum (private equity). Óinnkölluð fjárfestingarloforð vegna þessara sjóða í árslok 2009 námu 5.355 m.kr. og eru þau að mestu í evrum (EUR) og dollar (USD). Það er óvíst hvenær þessi loforð verða innkölluð og hvort þau verði innkölluð að fullu.

Skýringar

IV) Tryggingafræðileg athugun

33. Tryggingafræðileg athugun miðað við árslok greinist þannig (í milljónum króna):

<i>A deild:</i>	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2009	Samtals 31.12.2008
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	36.263	0	36.263	29.192
Endurmat verðbréfa.....	3.744	0	3.744	2.524
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	(420)	0	(420)	(344)
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0	56.474	56.474	53.539
<i>Eignir samtals</i>	<u>39.587</u>	<u>56.474</u>	<u>96.061</u>	<u>84.911</u>
Ellilífeyrir.....	34.199	56.223	90.422	79.684
Örorkulífeyrir.....	3.635	5.883	9.518	8.749
Makalífeyrir.....	1.612	2.233	3.845	3.385
Barnalífeyrir.....	168	770	938	889
Rekstrarkostnaður.....	410	1.257	1.667	1.423
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>40.023</u>	<u>66.367</u>	<u>106.390</u>	<u>94.130</u>
Eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(436)</u>	<u>(9.893)</u>	<u>(10.329)</u>	<u>(9.219)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(1,1%)</u>	<u>(14,9%)</u>	<u>(9,7%)</u>	<u>(9,8%)</u>
<i>V deild:</i>	Áfallin skuldbinding	Framtíðar skuldbinding	Samtals 31.12.2009	Samtals 31.12.2008
Hrein eign til greiðslu lífeyris.....	4.734	0	4.734	3.471
Endurmat verðbréfa.....	(45)	0	(45)	298
Núvirði fjárfestingarkostnaðar.....	489	0	489	(34)
Núvirði framtíðariðgjalda.....	0	15.065	15.065	12.582
<i>Eignir samtals</i>	<u>5.178</u>	<u>15.065</u>	<u>20.243</u>	<u>16.318</u>
Ellilífeyrir.....	4.488	13.086	17.574	14.166
Örorkulífeyrir.....	615	1.937	2.551	2.087
Makalífeyrir.....	116	352	468	380
Barnalífeyrir.....	7	207	214	160
Rekstrarkostnaður.....	26	153	179	140
<i>Skuldbindingar samtals</i>	<u>5.252</u>	<u>15.734</u>	<u>20.986</u>	<u>16.932</u>
Eignir umfram skuldbindingar.....	<u>(74)</u>	<u>(668)</u>	<u>(742)</u>	<u>(614)</u>
Í hlutfalli af skuldbindingum.....	<u>(1,4%)</u>	<u>(4,2%)</u>	<u>(3,5%)</u>	<u>(3,6%)</u>

Kennitölur LSS

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	10,1%	2,4%	6,8%	15,1%	11,5%
Hrein raunávöxtun.....	1,4%	(12,0%)	0,9%	7,6%	7,0%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	1,0%	1,7%	6,2%	6,9%	3,1%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	18,4%	27,7%	40,1%	43,7%	46,9%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	12,0%	6,0%	6,4%	1,3%	0,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	48,6%	38,5%	32,1%	28,8%	27,5%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,1%	1,8%	1,7%	6,6%	4,7%
Veðlán.....	14,5%	18,5%	16,7%	15,2%	15,0%
Bankainnistæður.....	4,3%	7,5%	3,0%	4,4%	5,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	78,3%	76,3%	73,8%	74,5%	79,3%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	21,7%	23,7%	26,2%	25,5%	20,7%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	22.694	21.186	20.717	20.286	18.396
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	12.490	12.458	11.745	10.826	10.006
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	1.487	1.119	906	719	474
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	54,9%	55,8%	52,3%	51,4%	57,5%
Örorkulífeyrir.....	28,2%	33,6%	37,2%	37,7%	31,6%
Barnalífeyrir.....	3,8%	5,5%	3,9%	6,8%	6,9%
Makalífeyrir.....	3,4%	4,4%	6,3%	4,0%	4,0%
Erfðagreiðslur.....	0,5%	0,7%	0,3%	0,1%	0,0%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	9,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Rekstur					
Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
Lífeyrisbyrði samtryggingadeilda (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	9,5%	8,3%	7,1%	6,5%	5,8%

Kennitölur A deildar

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	10,0%	2,5%	6,9%	15,0%	11,3%
Hrein raunávöxtun.....	1,3%	(11,9%)	1,0%	7,5%	6,9%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	1,0%	1,7%	6,1%	6,8%	3,0%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	18,0%	26,6%	38,9%	42,5%	45,9%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	12,3%	6,1%	6,6%	1,3%	0,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	48,6%	39,0%	32,7%	29,3%	28,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,2%	1,8%	1,7%	6,8%	4,8%
Veðlán.....	14,9%	19,0%	17,2%	15,7%	15,5%
Bankainnistæður.....	4,0%	7,5%	2,9%	4,4%	5,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	78,5%	71,9%	73,8%	74,6%	79,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	21,5%	28,1%	26,2%	25,4%	20,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	13.761	13.989	13.501	13.252	13.009
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	8.968	9.150	8.407	8.061	7.891
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	1.166	966	794	646	426

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	52,4%	54,0%	50,1%	49,1%	56,0%
Örorkulífeyrir.....	37,6%	35,4%	39,0%	39,5%	32,9%
Barnalífeyrir.....	5,2%	5,8%	6,6%	7,1%	7,0%
Makalífeyrir.....	4,8%	4,8%	4,3%	4,3%	4,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt

Eignir umfram heildarskuldbindingar.....	(9,7%)	(9,8%)	(6,9%)	(7,6%)	(7,0%)
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar.....	(1,1%)	(2,2%)	15,1%	15,1%	15,1%

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
Lífeyrisbyrði (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	11,0%	9,0%	7,7%	7,0%	6,1%

Kennitölur V deildar

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	10,0%	2,5%	6,9%	15,9%	11,7%
Hrein raunávöxtun.....	1,3%	(11,9%)	1,0%	8,4%	7,3%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	1,2%	1,9%	6,5%	7,3%	3,1%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	18,0%	26,6%	38,9%	42,5%	45,8%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	12,3%	6,1%	6,6%	1,3%	0,5%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	48,6%	39,0%	32,7%	29,3%	28,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	2,2%	1,8%	1,7%	6,8%	4,8%
Veðlán.....	14,9%	19,0%	17,2%	15,7%	15,5%
Bankainnistæður.....	4,0%	7,5%	2,9%	4,4%	5,4%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	78,5%	71,9%	73,8%	74,6%	79,5%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	21,5%	28,1%	26,2%	25,4%	20,5%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	7.450	5.802	6.407	6.370	4.808
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	3.070	2.781	2.543	2.215	1.658
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	182	144	107	73	48

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	50,8%	41,3%	25,1%	24,4%	24,2%
Örorkulífeyrir.....	44,4%	49,0%	62,2%	59,6%	62,0%
Barnalífeyrir.....	4,1%	7,6%	11,2%	15,4%	13,7%
Makalífeyrir.....	0,7%	2,1%	1,5%	0,6%	0,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjárhagsstaða skv. tryggingafræðilegri úttekt

Eignir umfram heildarskuldbindingar.....	(3,5%)	(3,6%)	(0,4%)	(0,9%)	1,3%
Eignir umfram áfallnar skuldbindingar.....	(1,4%)	(2,1%)	13,1%	11,3%	9,3%

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%
Lífeyrisbyrði (lífeyrir í hlutfalli af iðgjöldum).....	2,2%	1,9%	1,3%	1,2%	1,0%

Kennitölur S deildar - Leið 1

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	17,0%	(0,8%)	2,6%	13,7%	17,1%
Hrein raunávöxtun.....	7,7%	(14,8%)	(3,0%)	7,5%	12,4%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	2,0%	2,7%	8,3%	7,3%	6,4%

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga

Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	40,6%	74,3%	83,3%	80,4%	83,1%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	0,5%	0,5%	0,3%	2,0%	1,3%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	58,6%	25,2%	16,4%	17,6%	15,6%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum

Eignir í íslenskum krónum.....	62,5%	68,1%	67,5%	65,0%	61,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	37,5%	31,9%	32,5%	35,0%	38,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Fjöldi

Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	1.124	1.114	717	501	428
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	299	392	703	411	343
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	92	6	5	0	0

Hlutfallsleg skipting lífeyris

Ellilífeyrir.....	43,8%	80,0%	72,3%	97,2%	99,8%
Örorkulífeyrir.....	1,5%	2,7%	14,2%	2,5%	0,1%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
Erfðagreiðslur.....	3,5%	17,3%	13,5%	0,3%	0,0%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	51,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>

Rekstur

Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
--	------	------	------	------	------

Kennitölur S deildar - Leið 2

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	16,5%	13,0%	4,2%	8,6%	8,3%
Hrein raunávöxtun.....	7,2%	(2,9%)	(1,5%)	3,2%	4,0%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	2,0%	2,5%	5,1%	7,1%	8,1%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga					
Verðbréf með breytilegum tekjum, skráð.....	31,2%	85,1%	90,0%	99,3%	99,2%
Verðbréf með breytilegum tekjum, óskráð.....	0,3%	0,3%	0,3%	0,7%	0,8%
Verðbréf með föstum tekjum, skráð.....	67,7%	14,6%	9,7%	0,0%	0,0%
Verðbréf með föstum tekjum, óskráð.....	0,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	88,1%	90,5%	89,3%	87,3%	88,9%
Eignir í erlendum gjaldmiðlum.....	11,9%	9,5%	10,7%	12,7%	11,1%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Fjöldi					
Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	189	163	47	103	92
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	78	90	47	89	69
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	17	1	0	0	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	87,2%	100,0%	100,0%	100,0%	72,0%
Barnalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	9,4%
Makalífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	18,6%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	12,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Rekstur					
Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%

Kennitölur S deildar - Leið 3

	2009	2008	2007	2006	2005
Ávöxtun					
Nafnávöxtun.....	15,0%	23,7%	13,0%	7,5%	8,9%
Hrein raunávöxtun.....	5,9%	6,3%	6,7%	2,2%	4,6%
Hrein raunávöxtun (5 ára meðaltal)	5,1%	5,2%	5,3%	5,1%	5,8%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga					
Bankainnistæður.....	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Hlutfallsleg skipting annarra fjárfestinga eftir gjaldmiðlum					
Eignir í íslenskum krónum.....	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Fjöldi					
Fjöldi þeirra sem áunnu sér réttindi á árinu.....	170	118	45	60	59
Fjöldi sjóðfélaga (meðaltal virkra)	75	45	45	50	45
Fjöldi lífeyrisþega (meðatal)	30	2	0	0	0
Hlutfallsleg skipting lífeyris					
Ellilífeyrir.....	85,2%	100,0%	100,0%	87,8%	99,8%
Örorkulífeyrir.....	0,0%	0,0%	0,0%	12,2%	0,2%
Fyrirframgreiddur lífeyrir.....	14,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>	<u>100,0%</u>
Rekstur					
Rekstrarkostnaður í hlutfalli af hreinni eign.....	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%